

Instruks for prøving og godkjenning av ettersøkshund

Fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning (DN) april 2006.

For å nå målet om et forsvarlig ettersøk av såret vilt under jakt på elg, hjort og rådyr skal hund og hundefører avlegge en praktisk prøve som må bestå for at hunden skal kunne godkjennes som ettersøkshund.

Arrangement og gjennomføring av praktisk prøve.

Prøven kan arrangeres av Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) og Norsk Kennel Klub (NKK), men også andre organisasjoner kan godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning. Dersom andre skal kunne godkjennes, må det dokumenteres at man har nødvendig kompetanse. Prøven skal gjennomføres med godkjent dommer på slik måte som direktoratet bestemmer. Selve prøvearrangementet skal kunngjøres lokalt og være åpent for enhver.

Hunden kan ikke prøves før den er ni måneder.

Det er opprettet en samarbeidsavtale mellom DN, NJFF og NKK hvor de to organisasjonene har påtatt seg ansvaret for å gjennomføre ordningen etter følgende retningslinjer:

Arrangør

Lokale klubber/foreninger tilsluttet NJFF og NKK er automatisk godkjent som arrangør for de to prøvedelene. Lokale arrangører forplikter seg til å bekjentgjøre de fremtidige prøver og å sikre at prøvene arrangeres i tråd med gjeldende regelverk. NJFF's fylkesinstruktører bør hvert år arrangere kurs for lokale arrangører. Slik kompetanse skal etableres og vedlikeholdes i et omfang slik at tilfredsstillende landsdekning opprettholdes. NKK's samarbeidende lokale klubber vil også arrangere viltsporkurs.

Dommere.

NKK's viltspordommere og jaktprøvedommere for elghunder har myndighet til å dømme prøver etter deltakelse i et kurs om viltsporbevis. Dommere som er bemyndiget til å tildele viltsporbevis (dømme viltspor og blodspor) vil være tilgjengelige for dømming av terminfestede prøver, også bevegelige. Separate viltsporprøver etter dette reglement likestilles med terminfestede prøver.

Instruktør opplæring.

NJFF's instruktør opplæring vil dekke følgende behov:

- Kursing av lokale arrangører.
- Kursing av lokale instruktører og brukere/dressører av ettersøkshund.
- Utdannelse av kompetente førere av ettersøkshund.

Som basiskunnskap er det utviklet eget kursprogram basert på lærebok og video for lokal avvikling. Kurset kan tas frivillig som selvstudium, brevkurs eller i studiering. Denne kurspakken gir den nødvendige kunnskap for å dressere en hund frem til endelig godkjenning.

Utdanning av kompetente hundeførere omfatter et videregående kurs i form av et helgekurs på fylkesnivå med egne kursinstruktører. Målet med dette kurset er å utdanne høyt kvalifiserte førere av ettersøkshunder, det vil si profesjonelle ettersøkere. Disse vil bli gitt en grundig innføring i faget ettersøksjakt og gjeldende regelverk. Dette kurset er obligatorisk for alle som mot betaling påtar seg ettersøk eller som stiller seg til rådighet for offentlig myndighet.

Personer som har gjennomført dette kurset bør på sikt utgjøre kjernen i et lokalt instruktørkorps.

Innholdet i den praktiske prøven.

Den praktiske prøven skal legges opp slik at den er egnet til å bedømme ettersøkshundens evne og vilje til å følge sporet etter hjortevilt som er påskutt og eventuelt såret. Den praktiske prøven er to-delt og skal bestå av sporing på et utlagt kunstig spor med blod som markering og sporing på friske spor etter hjortevilt.

Reglene går her ut på at prøven skal omfatte såvel sporing på et utlagt blodspor som sporing på friske spor. Dette er nødvendig for at hunden med sin fører kan gjennomføre et forsvarlig ettersøk i nær sagt alle situasjoner. Det er viktig at ettersøkshunden prøves på relativt gamle spor, og dermed beviser sin evne til å følge spor med varierende grad av blodmengde som er flere timer gammelt. Sporing på utlagt blodspor, som er kontrollerbart vil også teste hundens vilje og evne til å følge det sporet hunden er satt på uavhengig av nyere kryssende spor. Dette er særdeles viktig, idet et skadeskutt hjortevilt ofte vil søke mot artsfrender.

Ikke all skadeskyting gir blodspor. I enkelte tilfeller kan sporet ganske raskt være uten blod, eller at blødningen opphører over en viss strekning. I slike tilfeller er det viktig at hunden er testet på friske spor av hjortevilt uten blod. Det er derfor nødvendig at hunden også testes på spor av friskt hjortevilt. Dette vil dessuten sikre at hund og fører testes i et terreng som er typisk for ettersøk av de ulike hjorteviltarter.

En godkjent ettersøkshund må beherske sporing på relativt gamle spor, og sporing av friskt hjortevilt uten blod i sporet.

Blodspor

Ved denne prøven skal hunden vise evne og vilje til å spore et utlagt kunstig spor med blod som markering på ca. 600 meter. Utgangspunktet skal være et markert skuddsted med markering av blod. Fra skuddstedet skal flukttretningen være markert. Sporet skal jevnt markeres med ca. 0,3 liter blod og legges med naturlig forløp i terreng med normal tetthet av hjortevilt og slik at det danner fire vinkler. På minst to steder skal markeringen med blod opphøre minst 10 meter. Minst ett av disse skal være i vinkel der blodoppholdet skjer i brutt flukttretning. Det skal også markeres et sårleie i sporet. Ved enden av sporet skal det legges ut en del av viltet som er merket med samme blod som ble brukt i sporet. Slikt utlagt blodspor skal være minst 12 timer gammelt.

Denne bestemmelsen er stort sett i samsvar med eksisterende prøver for sporing på utlagt blodspor. Før et ettersøk iverksettes kan det ha gått så lang tid at blodsporet har blitt krysset av langt ferskere spor. I slike tilfeller må hunden prøves i å holde seg til sporet av det skadde dyr uten å gå over på friske spor.

Friske spor

Ved denne prøven skal hunden vise evne og vilje til å spore sammenhengende i minst en halv time på friske spor etter hjortevilt. Prøven skal gjennomføres på bar mark, og sporet må være minst en time gammelt.

Bestemmelsen er i samsvar med eksisterende ordninger for sporing på friske spor. Det er viktig at hunden prøves i evne og vilje til å følge friske spor, så vel som gamle spor.

Bedømmelse og godkjenning.

Ved bedømmelsen av de praktiske prøvene skal dommeren vurdere følgende:

- vilje og evne til å ta sporet og følge dette
- tempo og arbeidsmåte på sporet
- vilje til å arbeide ved tap av sporet
- arbeidsmåten ved tap av sporet
- interesse for annet vilt og tamdyr
- helhetsinntrykket av hunden.

Dersom hunden har vist tilfredsstillende egenskaper etter denne vurdering skal den godkjennes som ettersøkshund for jakt på hjortevilt.

Prøver og godkjenning av ettersøkshunder skal gjennomføres av dommere som er autoriserte av Norsk Kennel Klub. Reglene og kriteriene for bedømmelsen bygger på etablerte ordninger. Reglene for bedømmelsen gjelder både for blodspor og friske spor. Dommeren skal kun vurdere om hunden har vist tilfredsstillende egenskaper. I så fall skal den godkjennes som ettersøkshund ved jakt på elg, hjort og rådyr. En hund som er godkjent etter å være prøvet på spor etter en av artene er altså godkjent som ettersøkshund for både elg, hjort og rådyr. Klager og protester på arrangement og dommeravgjørelser skal gå til Norsk Kennel Klub.

Hovedvilkår

For å oppnå godkjenning ved å gå "godkjenningsprøver/lokalt annonserte prøver" hvor det ikke skal gis premiering eller poeng, må ekvipasjen oppnå "godkjent" eller "bestått".

Godkjenning som ettersøkshund på blodspor og ferskspor, oppnås når hunden og dens fører går til minimum 2.premie på terminfestet blodsporprøve og minimum 7.poeng på terminfestet fersksporprøve.

Den registrerte ettersøksekvipasje består av hund og hundefører som har oppnådd godkjenning etter denne instruks. Det er denne ettersøksekvipasjen som er grunnlaget for at ettersøksavtale kan inngås.

Unntak:

- Kompetanse som fører av ettersøkshund dokumenteres også ved gjennomgått opplæring i ettersøksarbeide.
- Hundefører som har ført en hund opp til godkjenning etter denne instruks kan også føre andre godkjente ettersøkshunder.
- Ettersøksekvipasjen kan også bestå av personer med særlig nærhet og kunnskap om ettersøkshundens egenskaper og arbeidsmåte, som f.eks. medlemmer av hundeførerens familie og jaktlag.

Unntakene vil gjelde enkeltstående akutte situasjoner.